

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра загально-медичних наук**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Освітньо-професійна програма: ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ

Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський) рівень

Кваліфікація освітня - Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Розробники і викладачі (зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)	Контактний тел.	E-mail
Доцент кафедри загально-медичних наук, к.мед.н. Кучеренко Микола Петрович	050-395-32-33	docnickolask@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Мета: опанування здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі травматології та ортопедії, удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх хірургічних дисциплін.

Завдання:

1. Формування вмінь та навичок: з діагностики, лікування, реабілітації та принципів профілактики травм у хворих з ураженням опорно-рухового апарату;
2. Удосконалення навичок, обґрунтування клінічного діагнозу та лікування хворих з ушкодженнями та захворюваннями системи опору та руху;

3. Опанування вмінням визначати тактику лікування, надавати невідкладну медичну допомогу потерпілим з переломами та вивихами на дошпитальному етапі.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

— загальних (ЗК):

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК4 – Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності;

ЗК5 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК6 – Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК7 – Здатність працювати в команді;

ЗК10 – Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології;

ЗК11 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; ЗК16 – Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

— спеціальних (СК):

СК1 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані;

СК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів;

СК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу;

СК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань;

СК6 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань;

СК7 – Здатність до діагностування невідкладних станів;

СК8 – Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги;

СК10 – Здатність до виконання медичних маніпуляцій;

СК16 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1 – Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем

автономності;

ПРН2 – Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних завдань у сфері охорони здоров'я;

ПРН3 – Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем;

ПРН4 – Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми

ПРН5 – Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо враховуючи вік пацієнта;

ПРН6 – Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я;

ПРН7 – Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або

ПРН18 – Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів;

ПРН21 – Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- загальні елементи догляду за ортопедо-травматологічними хворими;
- теоретичні основи сучасної асептики та антисептики;
- класифікацію, клініку, методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі;
- основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи при проведенні реанімації;
- засоби і способи транспортної іммобілізації;
- клініку, діагностику та лікування окремих гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, сухожилків, кісток та суглобів;
- методику та особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.

Уміння:

- діагностувати різноманітні механічні пошкодження;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних механічних пошкодженнях;
- накладати бинтову пов'язку на різні ділянки тіла;
- накладати та зняти гіпсову лонгету;
- вибирати засіб для транспортної іммобілізації, накладати шину Крамера, Дітерікса;

- застосувати заходи для профілактики виникнення пролежнів;
- провести диференційну діагностику при кровотечі, виявляти ознаки геморагічного шоку;
- способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки кровотечі;
- вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ортопедо-травматологічного хворого;
- оформити карту стаціонарного хворого з механічною травмою чи ортопедичною патологією.

Навички:

В ході опанування дисципліни студенти отримають такі практичні навички:

- Обстежити хворих з ушкодженнями та захворюваннями системи опори та руху.
- Виконати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі.
- Виконати анестезію місця перелому діяфіза довгої кістки.
- Забезпечити транспортну іммобілізацію стандартними шинами.
- Виконати лікувальну іммобілізацію нескладними гіпсовими пов'язками /дистальний відділ верхньої та нижньої кінцівок/. Оцінити стан кінцівки в гіпсовій пов'язці.
- Зняти гіпсову пов'язку

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
8 кредитів	240 год.	V семестр 20 год	V семестр 40 годин	V семестр 60 год.	3 курс	V – VI семестр	Обов'язкова
		VI семестр 20 год	VI семестр 30 годин	VI семестр 70 год.			

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Л	П	СРС
Змістовий модуль 1.				
Загальні питання травматології та ортопедії				
Тема 1. Особливості обстеження травматолого-ортопедичних хворих	6	2	2	2
Тема 2. Методи діагностики пошкоджень кісток та суглобів	6		2	4
Тема 3. Лікування ортопедо-травматологічних хворих в амбулаторних умовах			2	
	6			4
Тема 4. Методи фізіотерапевтичного лікування в травматології і ортопедії	6		2	4
Тема 5. Політравма. Травматична хвороба.	6	2	2	2
Тема 6. Синдром тривалого роздавлювання	6	2	2	2
Тема 7. Реанімація хворих з травмою опорно-рухового апарату	6		2	4
Тема 8. Стабільно-функціональний остеосинтез	6		2	4
Тема 9. Ускладнення при лікуванні пошкоджень опорно-рухового апарату	6	2	2	2
Тема 10. Травматичні вивихи	6		2	4
Тема 11. Протезування в травматології та ортопедії	6	2	2	2
Тема 12. Ендопротезування в травматології та ортопедії	14		2	12
Разом за змістовим модулем I	80	10	24	46
Змістовий модуль 2.				
Пошкодження хребта, таза, кісток та суглобів кінцівок				
Тема 13. Пошкодження кісток та суглобів кінцівок, принципи лікування	8	2	2	4
Тема 14. Методика транспортної іммобілізації при переломах кінцівок	8	2	2	4
Тема 15. Пошкодження грудної клітки	8	2	2	4
Тема 16. Діагностика та лікування пошкоджень кісток верхньої кінцівки	6	2	2	2
Тема 17. Пошкодження надпліччя	6	2	2	2
Тема 18. Діагностика і тактика лікування при травмах ліктьового суглоба	6	2	2	2

Тема 19. Діагностика та лікування пошкоджень кісток нижньої кінцівки	6	2	2	2
Тема 20. Діагностика і тактика лікування при травмах колінного суглоба	8	2	2	4
Тема 21. Діагностика і тактика лікування при травмах г/стопного суглоба	8		2	6
Тема 22. Діагностика та лікування пошкоджень хребта та таза	8	2	2	4
Тема 23. Реабілітація хворих з наслідками травм хребта та таза	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2	80	20	22	38
Змістовий модуль 3.				
Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів та деформації кісток				
Тема 24. Захворювання та природжені деформації хребта та кінцівок	20	2	6	12
Тема 25. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів	20	2	6	12
Тема 26. Природжені деформації грудної клітки, хребта та кінцівок	20	2	6	12
Тема 27. Кістково-суглобовий туберкульоз	20	4	6	10
Разом за змістовим модулем 3	80	10	24	46
Разом годин	240	40	70	130

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle.

Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опановуючи зміст навчальної дисципліни здобувач повинен:

1. дотримуватися принципів академічної доброчесності:

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

2. **не допускати академічний плагіат** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»): копіювання, перефразування, компіляція, використання інформації з джерела без посилання на це джерело, подання як власних робіт, виконання на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання тощо.

7 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.	
Загальні питання травматології та ортопедії	
Тема 1. Особливості обстеження травматолого-ортопедичних хворих	2
Тема 2. Методи діагностики пошкоджень кісток та суглобів	2
Тема 3. Лікування ортопедо-травматологічних хворих в амбулаторних умовах	2
Тема 4. Методи фізіотерапевтичного лікування в травматології і ортопедії	2
Тема 5. Політравма. Травматична хвороба.	2
Тема 6. Синдром тривалого роздавлювання	2
Тема 7. Реанімація хворих з травмою опорно-рухового апарату	2
Тема 8. Стабільно-функціональний остеосинтез	2
Тема 9. Ускладнення при лікуванні пошкоджень опорно-рухового апарату	2
Тема 10. Травматичні вивихи	2
Тема 11. Протезування в травматології та ортопедії	2
Тема 12. Ендопротезування в травматології та ортопедії	2
Разом за змістовим модулем 1	24
Змістовий модуль 2.	
Пошкодження хребта, таза, кісток та суглобів кінцівок	
Тема 13. Пошкодження кісток та суглобів кінцівок, принципи лікування	2
Тема 14. Методика транспортної іммобілізації при переломах кінцівок	2
Тема 15. Пошкодження грудної клітки	2

Тема 16. Діагностика та лікування пошкоджень кісток верхньої кінцівки	2
Тема 17. Пошкодження надпліччя	2
Тема 18. Діагностика і тактика лікування при травмах ліктьового суглоба	2
Тема 19. Діагностика та лікування пошкоджень кісток нижньої кінцівки	2
Тема 20. Діагностика і тактика лікування при травмах колінного суглоба	2
Тема 21. Діагностика і тактика лікування при травмах г/стопного суглоба	2
Тема 22. Діагностика та лікування пошкоджень хребта та таза	2
Тема 23. Реабілітація хворих з наслідками травм хребта та таза	2
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	22
Змістовий модуль 3.	
Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів та деформації кісток	
Тема 24. Захворювання та природжені деформації хребта та кінцівок	6
Тема 25. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів	6
Тема 26. Природжені деформації грудної клітки, хребта та кінцівок	6
Тема 27. Кістково-суглобовий туберкульоз	6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	24
Разом годин	70

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.	
Загальні питання травматології та ортопедії	
Тема 1. Особливості обстеження травматолого-ортопедичних хворих	2
Тема 2. Методи діагностики пошкоджень кісток та суглобів	4
Тема 3. Лікування ортопедо-травматологічних хворих в амбулаторних умовах	4
Тема 4. Методи фізіотерапевтичного лікування в травматології і ортопедії	4

Тема 5. Політравма. Травматична хвороба.	2
Тема 6. Синдром тривалого роздавлювання	2
Тема 7. Реанімація хворих з травмою опорно-рухового апарату	4
Тема 8. Стабільно-функціональний остеосинтез	4
Тема 9. Ускладнення при лікуванні пошкоджень опорно-рухового апарату	2
Тема 10. Травматичні вивихи	4
Тема 11. Протезування в травматології та ортопедії	2
Тема 12. Ендопротезування в травматології та ортопедії	12
Разом за змістовим модулем 1	46
Змістовий модуль 2.	
Пошкодження хребта, таза, кісток та суглобів кінцівок	
Тема 13. Пошкодження кісток та суглобів кінцівок, принципи лікування	4
Тема 14. Методика транспортної іммобілізації при переломах кінцівок	4
Тема 15. Пошкодження грудної клітки	4
Тема 16. Діагностика та лікування пошкоджень кісток верхньої кінцівки	2
Тема 17. Пошкодження надпліччя	2
Тема 18. Діагностика і тактика лікування при травмах ліктьового суглоба	2
Тема 19. Діагностика та лікування пошкоджень кісток нижньої кінцівки	2
Тема 20. Діагностика і тактика лікування при травмах колінного суглоба	4
Тема 21. Діагностика і тактика лікування при травмах г/стопного суглоба	6
Тема 22. Діагностика та лікування пошкоджень хребта та таза	4
Тема 23. Реабілітація хворих з наслідками травм хребта та таза	4
Разом за змістовим модулем 2	38
Змістовий модуль 3.	
Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів та деформації кісток	
Тема 24. Захворювання та природжені деформації хребта та кінцівок	12
Тема 25. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів	12
Тема 26. Природжені деформації грудної клітки, хребта та кінцівок	12
Тема 27. Кістково-суглобовий туберкульоз	10
Разом за змістовим модулем 3	46
Разом годин	130

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

10. Питання до іспиту

Теоретичні питання:

Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії

1. Види викривлення вісі верхньої і нижньої кінцівки.
2. Порівняльний вимір довжини верхніх та нижніх кінцівок.
3. Види скорочення кінцівок.
4. Види обмеження рухів суглобів.
5. Класифікація перелому довгих кісток.
6. Види зміщення відламків при переломі довгих кісток.
7. Вірогідні та відносні клінічні ознаки переломів довгих кісток.
8. Види іммобілізації та їх характеристика.
9. Основні принципи транспортної іммобілізації.
10. Основні правила накладення гіпсової пов'язки.
11. Види остеосинтезу переломів довгих кісток.
12. Види порушення консолидації переломів, їх причини та принципи лікування.
13. Абсолютні та відносні показання до ампутацій.
14. Види протезів кінцівок та їх характеристика.
15. Ортопедичні пристрої, їх призначення та показання до застосування.

Змістовий модуль 2. Ушкодження хребта, таза, кісток та суглобів кінцівок

16. Дати визначення поняття "вивих" та його класифікація залежно від часу.
17. Загальні клінічні ознаки та принципи лікування вивиху.
18. Вивих плеча. Класифікація, діагностика та лікування.
19. Вивих передпліччя. Класифікація, діагностика та лікування.

20. Вивих стегна. Класифікація, діагностика та лікування.
21. Перелом ребер. Класифікація, діагностика та лікування.
22. Перелом ключиці. Класифікація, діагностика та лікування.
23. Механізм травми та класифікація ушкоджень хребта.
24. Діагностика і методи лікування неускладненого перелому хребта.
25. Перелом плечової кістки – діагностика та методи лікування.
26. Перелом ліктьового відростка – діагностика та методи лікування.
27. Ушкодження Монтеджа і Галеацці – діагностика та лікування.
28. Класифікація та лікування перелому променевої кістки в типовому місці.
29. Діагностика і лікування перелому п'ясткових кісток і фаланг пальців кисті.
30. Механізм травми і класифікація перелому таза.
31. Діагностика і лікування переломів кісток таза.
32. Перелом стегнової кістки – класифікація, діагностика і лікування.
33. Перелом надколінка. Механізм виникнення, класифікація та лікування.
34. Механогенез ушкодження зв'язок колінного суглоба. Діагностика і лікування.
35. Ушкодження меніска колінного суглоба. Діагностика і лікування.
36. Перелом кісток гомілки – класифікація, діагностика і лікування.
37. Ушкодження Дюпюїтрена – діагностика і лікування.
38. Ушкодження Мальгена – діагностика і лікування.
39. Ушкодження Потта-Десто – діагностика і лікування.
40. Діагностика і лікування ушкоджень зв'язок гомілковостопного суглоба.
41. Пошкодження п'яtkового сухожилка – діагностика і лікування.
42. Перелом п'яtkової кістки – діагностика і лікування.
43. Перелом плеснових кісток та фаланг пальців стопи – діагностика і лікування.

Змістовий модуль 3. Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів та деформації кісток

44. Діагностика остеохондрозу хребта.
45. Основні методи лікування остеохондрозу хребта.
46. Клініко-рентгенологічні стадії деформуючого артрозу.
47. Основні методи лікування деформуючого артрозу.
48. Лійкоподібна та кильоподібна грудна клітка.
49. Клінічні ознаки природженої м'язової кривошії.
50. Визначення поняття "сколіоз", класифікація і клінічні ознаки сколіозу.
51. Консервативні та оперативні методи лікування сколіозу.
52. Вади постави, клінічні ознаки і принципи лікування.
53. Клініко-рентгенологічна діагностика природженого вивиху стегна.
54. Особливості лікування природженого вивиху стегна.

55. Клінічні ознаки природженої клишоногості та її класифікація.
56. Методи лікування природженої клишоногості.
57. Клініко-анатомічні форми синдактилії та полідактилії. Лікування.
58. Види набутих статичних деформацій стопи.
59. Відхилення 1-го пальця стопи назовні – етіологія, клініка та методи лікування.
60. Клініка, діагностика та лікування плоскостопості.

11. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми на основі комплексного оцінювання знань студента, що включає контроль вхідного рівня знань, рівень теоретичної підготовки, якість виконання практичної роботи, результати вихідного контролю рівня знань. При оцінюванні навчальної діяльності здобувачів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на практичному занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2»).

Контроль самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Теми, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються при підсумковому контролі.

Проміжний контроль здійснюється проведенням перевірки практичних навичок після кожного розділу дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється проведенням заліку та екзамену. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, успішно пройшли усі перевірки практичних навичок та середній бал яких не менш за мінімальний (3,0).

12. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Підрахунок кількості балів за 200-бальною системою здійснюється перед підсумковим контролем (або на останньому занятті для дисциплін, формою контролю яких є залік) на підставі отриманих здобувачем оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали згідно 200-бальної шкали перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали. Для зручності наведені таблиці перерахунку для 200-бальної шкали.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання
навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

Показник успішності (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		4-х бальна шкала	Екзамен або диференційований залік	Залік
170-200	A	5 (відмінно)	відмінно	зараховано

164–169	B	4 (добре)	добре	
140–163	C			
127–139	D	3 (задовільно)	задовільно	
120–126	E			
70–119	FX	2 (незадовільно)	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–69	F		незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Хорошуха М. Ф. Спортивна медицина та травматологія. – 2021.
2. Савченко В. М., Керестей В. В. Фізична терапія при травмах, політравмах і захворюваннях опорно-рухового апарату. – 2022.
3. Головаха М. Л., Кожем'яка М. О., Масленніков С. О. Особливості підготовки студентів медичного напрямку при вивченні дисципліни «Травматологія та ортопедія» за умов змішаної форми навчання. – 2021.
4. Півень Ю. М. и др. Сучасні тренди розвитку медичної освіти в травматології й ортопедії. – 2022.
5. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 432 с.
6. Герцен Г.І., Остапчук М.П., Остапчук Р.М. Травматологія літнього віку. Металоостеосинтез при переломах довгих кісток у людей літнього і старечого віку (видання 3-є, допов. і перероб.). - К. : Асканія, 2014. - 118 с.

Додаткова:

1. Поворознюк В.В. Захворювання кістково-м'язової системи в людей різного віку (вибрані лекції, огляди, статті). - Київ, 2015. - 360 с.
2. Хвисьок О.М. Теорія і практика медичної реабілітації. - Х. : Майдан, 2012. - 520 с.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги // Літопис травматології та ортопедії. - 2018. - № 1-2 (37-38). - С. 198-219.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal> – офіційний веб-сайт МОЗ України;
2. <http://inmeds.com.ua> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.

